

Başlık Yetki belgesi ile takip edilen icra dosyasına ödenen vekalet ücreti
Tarih 10/04/2014
Sayı 38418978-120[65-13/9]-361
Kapsam

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 38418978-120[65-13/9]-361 **10/04/2014**
Konu : Yetki belgesi ile takip edilen icra dosyasına ödenen vekalet ücreti

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, serbest avukatlık faaliyetinden dolayı ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuzu, ... San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Ankara ... İcra Müdürlüğünce takibe alınmış alacağını vekalet sahibi asıl avukatın Avukatlık Kanunu gereğince tarafınıza vermiş olduğu yetki belgesi ile takip ettiğinizi belirterek, Etimesgut Belediyesi tarafından söz konusu icra dosyasına kısım kısım yatırılan miktarın gerek müvekkile gerekse vekalet sahibi avukata aktarımında izlenecek vergisel yol hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; *"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır. Serbest meslek faaliyeti sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır."* hükmü yer almıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 56 ncı maddesinde, *"...Avukatlar veya avukatlık ortaklığı başkasını tevkil etme yetkisini haiz oldukları bütün vekaletnameleri kapsayacak şekilde bir başka avukata veya avukatlık ortaklığına vekaletname yerine geçen yetki belgesi verebilir. Bu yetki belgesi vekaletname hükmündedir..."* denilmektedir.

Aynı Kanunun 164 ile 166 ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekalet ücreti ile dava sonunda kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenilen vekalet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmektedir.

Yine aynı Kanunun 4667 sayılı Kanunla değişik 164 ncü maddesinin son fıkrasında; *"...Dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekalet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, hacz edilemez."*, 171 inci maddesinde ise *"...Avukata verilen vekaletnamede başkasını tevkile yetki tanınmış ise, yazılı sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadıkça, işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir. Vekaletnamede, bunun düzenlendiği tarihten sonra açılacak veya takip edilecek bütün dava ve işlerde vekalet ve başkasını tevkile genel şekilde yetki verilmişse, avukat, bu tarihten sonraki dava ve işlerde müvekkilinden ayrıca vekalet almaya lüzum kalmaksızın işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir..."* denilmiştir.

Dava sonunda, kararla tarifeye dayanılarak karşı/alacaklı taraf avukatına ödenen vekalet ücreti;

a) Mahkeme veya icra veznesinin düzenlediği makbuz imzalanarak nakden,

b) Bizzat karşı/borçlu tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekalet ücretini elden (nakden) veya banka havalesiyle ödemesi,

c) Mahkeme veya icra dairesinin, yargılama ile birlikte davayı kazanan müvekkile herhangi bir şekilde ödeme yapması ve müvekkilin de karşı borçlu taraftan alınan vekalet ücretini avukata ödemesi,

şekillerinde tahsil edilebilmektedir.

Buna göre, dava sonunda mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararla avukatlık tarifesine dayanılarak karşı tarafa yüklenilecek vekalet ücretinin avukata ödenmesi ya da ödemenin doğrudan icra müdürlüklerine yapılması durumunda, ödemenin yapıldığı sırada borçlu tarafından Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu uyarınca sorumlularca %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekir.

Öte yandan somut olayda, kararda ismi yer alan ve dava dosyasında vekaleti bulunan avukatın dosyadaki vekaletnamesinin tevkil yetkisini içermesi kaydıyla, başka bir avukata yetki vermesi (tevkil) mümkün bulunmaktadır. Bu durumda kendisine yetki verilen avukat, davanın takibi bakımından, vekaletnamede ilk vekilin yapabileceği iş ve işlemleri yapmaya hukuken yetkilidir. Dolayısıyla, yetki belgesi sahibi avukatın vekaletname ile birlikte bu yetki belgesini de ibraz etmek suretiyle vekalet ücreti tahsilatı yapılması imkan dahilindedir.

Diğer taraftan, kararda hükmedilen serbest meslek kazancı olan avukatlık ücreti için hangi avukat tarafından serbest meslek makbuzunun düzenlenmesi gerektiği hususunun tespiti bakımından, bu ücretin kime ait olduğunun açıklığa kavuşturulması önem arz etmektedir. Tarifeye dayalı olarak hükmedilen avukatlık ücreti, avukatın emek ve mesaisine karşılık olarak belirlenmektedir. Dolayısıyla kararla hükmedilen avukatlık ücretinde hak sahibi, bu davayı bizzat takip eden avukatıdır. Dosya kapsamında yetki belgesi sahibi avukatın davayı takip ettiğine ilişkin bir emare bulunmadığından, davanın kararda adı geçen avukat tarafından takip edildiğinin kabulü gerekir. Bu hususun aksi de iddia sahibi tarafından ispat edilmediği sürece kararla hükmedilen avukatlık ücretinin hak sahibi, kararda vekil olarak adı bulunan avukat olacaktır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre;

-Mahkeme kararına istinaden karşı taraf avukatına ödenecek vekalet ücreti serbest meslek kazancı niteliğinde olup, kararda vekil olarak adı bulunan avukata ödeme yapılması ve bu avukat tarafından da 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesi hükmü uyarınca serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

-Kararda adı geçen avukat tarafından aranızdaki tevkil sözleşmesi gereğince adınıza yapılan vekalet ücreti ödemesi için serbest meslek makbuzu düzelemeniz gerekeceği tabiidir.

-Öte yandan, Avukatlık Kanununa göre düzenlenen yetki belgesine istinaden asıl dosya avukatı ile birlikte takip ettiğiniz davalarda hükmolunan vekalet ücretinin paylaşım oranının ne olacağı hususu vergi mevzuatı ile ilgili olmadığından cevaplandırılmamıştır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.